

Niezależny Samorządny
Związek Zawodowy
Policjantów

Niezależny Samorządny
Związek Zawodowy
Funkcjonariuszy Straży
Granicznej

Związek Zawodowy Strażaków
"Florian"

Niezależny Samorządny
Związek Zawodowy
Pracowników Pożarnictwa

Krajowa Sekcja Pożarnictwa
Niezależny Samorządny
Związek Zawodowy
"Solidarność"

Warszawa, 2 października 2024 roku

ZZ-156/2024

Pan
Tomasz Siemoniak
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Szanowny Panie Ministrze

Działając w interesie funkcjonariuszy służb podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, w imieniu Zarządu Głównego NSZZ Policjantów, Zarządu Głównego NSZZ Funkcjonariuszy Straży Granicznej, Zarządu Krajowego Związku Zawodowego Strażaków „Florian”, Zarządu Głównego NSZZ Pracowników Pożarnictwa oraz Krajowej Sekcji Pożarnictwa NSZZ „Solidarność”, zwracamy się z wnioskiem o podjęcie działań zmierzających do usunięcia z ustaw pragmatycznych niżej wymienionych przepisów:

1. Art. 33 ust. 4 *ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 145, 1006, 1089, 1222, 1248);
2. Art. 37 ust. 3a *ustawy z dnia października 1990 r. o Straży Granicznej* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 915, 1089, 1222, 1248);
3. Art. 35 ust. 10b *ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 127, 1089);
4. Art. 81 ust. 5 *ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 325, 1222).

UZASADNIENIE

Nie ulega wątpliwości, że jednym z podstawowych praw pracowniczych, z których korzystają również funkcjonariusze służb podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji jest prawo do wypoczynku, ściśle związane z uregulowaniami dotyczącymi czasu służby. Jednakowa dla wszystkich formacji 40. godzinna, tygodniowa norma czasu służby, ze względu na charakter przypisanych zadań może być w określonych sytuacjach przedłużona. Co do zasady, za przedłużony czas służby wszystkim funkcjonariuszom przysługuje prawo do czasu wolnego w wymiarze nadpracowanym lub ekwiwalent pieniężny za czas służby przekraczający tę normę. Z tego prawa nie mogą niestety skorzystać funkcjonariusze zajmujący nie tylko różnego rodzaju stanowiska kierownicze (poczynając od dowódcy łodzi motorowej, jak to ma miejsce w Straży Granicznej czy kierownika, np. w pięciosobowej sekcji w strukturze Policji do różnego szczebla komendantów, dowódca zastępu w Państwowej Straży Pożarnej), ale również funkcjonariusze zaszeregowani na stanowiskach samodzielnych, dla których również przypisano dodatek funkcyjny. Bez względu na to, czy są to najwyższe stanowiska kierownicze, czy też inne stanowiska, to funkcjonariusze uprawnieni do dodatku funkcyjnego pozbawieni są prawa zarówno do czasu wolnego w zamian za przepracowane nadgodziny, jak i nie uzyskują prawa do wynagrodzenia zwiększonego proporcjonalnie do przepracowanych nadgodzin. Nie posiadają oni zatem w ogóle ani prawa do wypoczynku, ani prawa do otrzymywania wynagrodzenia za tzw. nadgodziny.

Wymienione w sentencji przepisy sankcjonują to wykluczenie, naruszając w ten sposób normy określone w ratyfikowanej (w 1997 r.) przez Rzeczpospolitą Polską Europejskiej Karcie Społecznej (EKS). Art. 4 ust. 2 EKS konstytuuje prawo pracownika do otrzymywania zwiększonego wynagrodzenia (albo czasu wolnego w zwiększonym wymiarze) za pracę w godzinach nadliczbowych. Prawo to przysługuje także funkcjonariuszom służb mundurowych. Dopuszczalne jest co prawda ustanawianie wyjątków od tej reguły, ale jedynie w stosunku do pracowników (funkcjonariuszy) najwyższego szczebla, piastujących kluczowe stanowiska kierownicze. Jednakże w stosunku do tej grupy niedopuszczalne jest konstruowanie norm nieprzewidujących limitu czasu pracy. Ponadto niedopuszczalne jest obchodzenie uprawnień pracowniczych poprzez kwalifikowanie pracowników średniego szczebla, jako pracowników na stanowiskach kierowniczych. Pozbawiając funkcjonariuszy uprawnionych do dodatku funkcyjnego w ogóle prawa do wolnego w zamian za służbę w wymiarze zwiększonym oraz prawa do stosownej rekompensaty pieniężnej stanowi jaskrawe pogwałcenie norm określonej w art. 4 ust. 2 EKS. Z tej racji można uznać, że wymienione w sentencji przepisy są sprzeczne z prawem do wypoczynku zagwarantowanym z art. 66 ust. 2 Konstytucji RP.

Oprócz kolizji z gwarancjami mającymi swoje konstytucyjne źródło, wymienione we wniosku przepisy stanowią istotną przeszkodę w zapewnieniu ciągłości służby szczególnie wtedy, kiedy formacje mundurowe muszą realizować zadania w warunkach nadzwyczajnych. W chwili obecnej są to zadania związane ze wsparciem ludności i zapewnieniem bezpieczeństwa na terenach dotkniętych powodzią lub zadania realizowane w ramach kryzysu na granicy z Białorusią.

Ale są też przykłady, gdzie organy państwa dostrzegły wadliwość przepisów krytycznie oceniany przez związki zawodowe, wyłączając te przepisy. Takim przykładem może być *ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167, 232, 834, 854, 858, 1089, 1222). Projektodawca, kierując się interesem służby, nie tylko zdecydował się na wydłużeniu maksymalnego tygodniowego wymiaru czasu służby, ale wszystkim funkcjonariuszom, bez względu na zajmowane stanowisko zapewnił prawo do wypoczynku, z prawem do rekompensaty pieniężnej w wysokości określonej ustawami kompetencyjnymi. Prawo to oczywiście dotyczy funkcjonariuszy oddelegowanych bezpośrednio do zadań związanych z pomocą udzielaną Ukrainie w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy. Należy jednak zauważyć, że służby mundurowe działają w warunkach nadzwyczajnych już od ponad 4 lat, czyli od czasu pandemii Covid-19. Konsekwencje zwiększonej liczby zadań pogłębia kryzys kadrowy, który w największym stopniu dotyka Policję i Straż Graniczną. W takiej sytuacji organy władzy nie powinny zwlekać z wprowadzaniem rozwiązań, które ułatwią funkcjonariuszom realizację zadań, które przed nimi się stawia.

Z poważaniem

Przewodniczący
Zarządu Głównego NSZZ
Funkcjonariuszy Straży Granicznej

Marcin Kolasa
Marcin Kolasa

Przewodniczący
Zarządu Głównego NSZZ
Pracowników Pożarnictwa

Krzysztof Hetman
Krzysztof Hetman

Przewodniczący
Zarządu Krajowego ZZS "Florian"

Lukasz Kunek
Lukasz Kunek

Przewodniczący
Krajowej Sekcji Pożarnictwa
NSZZ "Solidarność"

Bartłomiej Mickiewicz
Bartłomiej Mickiewicz

Przewodniczący
Zarządu Głównego NSZZ
Policjantów

Rafał Jankowski
Rafał Jankowski